

מ"ת 42900/07/23 - מדינת ישראל - פמ"ד נגד עלי אלנעאמי (עציר) ע"י, מוחמד אלנעאמי

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

מ"ת 42900-07-23 מדינת ישראל נ' אלנעאמי(עציר)
מ"ת 42856-07-23 שם תיק ללא שמות חסויים

לפני כבוד השופט נסר אבו טהה
המבקשת
נגד
המשיבים
1. עלי אלנעאמי (עציר) ע"י ב"כ עו"ד ציקי פלדמן
2. מוחמד אלנעאמי
ע"י ב"כ עו"ד מירב מזרחי

החלטה

1. זוהי בקשה למעצרו של המשיבים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם, על רקע כתב אישום המייחס להם לכאורה עבירות בנשק (נשיאה והובלה) - עבירה לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק העונשין + סעיף 29 לחוק. בנוסף למשיב 2 - עבירות בנשק, החזקת נשק - עבירה לפי סעיף 144(א) רישא וסיפא לחוק - עבירות מיום 25.06.2023.

2. בתמצית התמצית - המשיבים שהינם אחים, נשאו והובילו נשק מסוג אקדח חצי אוטומט תוצרת בלגיה. בנוסף, המשיב 2 מיוחסת לו גם עבירה של החזקת נשק - שכן בתוך האקדח שהיה מוסלק בתוך מזרן בביתם, נמצאה גם מחסנית המכילה שני כדורים בקוטר 9 מ"מ, כשהוא עטוף בגרב בצבע לבן.

3. בהעדר מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה ועילות מעצר, הופנו המשיבים לקבלת תסקירי מעצר מאת שרות המבחן. בתמצית - עלי בן 19, רווק, נעדר עבר פלילי, סיים 12 שנות לימוד. מוחמד בן 21, רווק, נעדר עבר פלילי, סיים 10 שנות לימוד. עובר למעצרו התגוררו בבית בני משפחתם ביישוב חורה.

התרשמות שרות המבחן - השרות מתרשם מהמשיבים כבעלי יכולות ורבאליות וקוגניטיביות תקינות, המביעים רצון לנהל אורח חיים מתפקד במישור התעסוקתי ושאיפות חיוביות במישור המשפחתי. מאידך, התרשם השרות מצמצום וטשטוש על רקע נסיבות מעצרו, פער בין האופן בו הציגו את התנהלותם לבין נסיבות מעצרו, אי בהירות ביחס לקשריהם השוליים, קושי לבחון את התנהלותם באופן ביקורתי, הבעת עמדות מטשטשות ומפחיתות ביחס לחלקים הבעייתיים אצלם, קושי להציב גבולות פנימיים וחיצוניים - קיימת רמת סיכון להתנהגות עוברת חוק.

בפני שרות המבחן הוצגה חלופה עבור שני המשיבים, בדמות מעצר בית מלא ביישוב חורה, אצל דודם עזאת אלנעאמי, בן 44, תחת פיקוחו וכן פיקוחם של סאבר אלנעאמי, בן 44, יוסף אלנעאמי, בן 27 (להלן: "כתובת החלופה" ו"הערבים המפקחים").

שרות המבחן נפגש עם הערבים והתרשם מערבים שהביעו עמדות הנוגדות שימוש או החזקה של נשק וכן מערבים סמכותיים המבינים את תפקידם.

יחד עם זאת, מציין שרות המבחן, כי לאור התרשמותו מהערכת סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק, וכי קיים פער בין האופן שהמשיבים הציגו את עצמם לבין חומרת העבירות המיוחסות להם, לצד עמדותיהם המטשטשות ביחס להתנהלותם טרם המעצר, נראה, כי לא קיימת בשלות להליך טיפולי הכולל בחינה מעמיקה וביקורתית של מעשיהם. משכך, לא בא שרות המבחן בהמלצה טיפולית בעניינם. באשר לחלופה שנבחנה - מציין שרות המבחן, כי אין הרחקה משמעותית מסביבתם הטבעית, ובשים לב לאופי העבירות המיוחסות להם, אינם באים בהמלצה לשחרורם.

4. **ב"כ המשיבים** עתרו להפנות את המשיבים לקבלת תסקירים משלימים, במסגרתם יוצעו חלופות מרוחקות מסביבתם הטבעית, שכן שרות המבחן התרשם באופן חיובי מהערבים שנבחנו, לרבות מיכולתם להוות ערבים סמכותיים כלפי המשיבים. עוד נטען, כי מדובר במשיבים צעירים, נעדרי עבר פלילי, נמנים למשפחה נורמטיבית, נתונים במעצר לראשונה בחייהם תקופה ממושכת יחסית, חוויית המעצר קשה עבורם. מנגד, **ב"כ המבקשת** עתרה לדחות את בקשת הסנגוריות להפנות את המשיבים לקבלת תסקירים משלימים, ולהורות על מעצרם עד תום ההליכים המשפטיים נגדם, שכן קמה לחובת המשיבים עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחסד"פ, מכיוון שביצעו לכאורה עבירות בנשק. עוד נטען, כי גיל צעיר והעדר עבר פלילי, אינם מהווים נסיבות חריגות ויוצאות דופן, המצדיקות המשך בחינת חלופות מעצר בעניינם, וביתר שאת, משלא הובאו טעמים מיוחדים וכבדי משקל המצדיקים סטייה מהמלצה שלילית של שרות המבחן. לגופם של דברים, נטען, כי שרות המבחן התרשם מקיומה של רמת סיכון להישנות עבירות דומות. כך גם שרות המבחן התרשם ממאפייני אישיותם והתנהלותם הבעייתית, בדמות טשטוש וצמצום, קושי לבחון התנהלותם הבעייתית, לרבות ביחס לקשריהם השוליים. ומשכך, אף שרות המבחן התרשם, כי המשיבים לא בשלים להליך טיפולי, הכולל בחינה מעמיקה וביקורתית של מעשיהם. משכך, אין בחלופה מרוחקת כדי להשיג את תכלית המעצר.

5. דין והכרעה

המדיניות השיפוטית שהתווה בית המשפט העליון בעבירות נשק ככלל קובעת, כי נקודת המוצא היא מעצר מאחורי סורג ובריה, שכן הכלל הוא, כי עבירות מסוג זה מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית, אשר ככלל, חלופת מעצר לא תאינה, אלא במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו (ראה סעיף 21(א)(1)(ג)(2) ו-22ב(1) לחוק המעצרים), לרבות בעניינם של נאשמים צעירים נעדרי עבר פלילי, לצד תסקיר חיובי, גם כאשר מדובר בקטין.

זאת ועוד, קיימים מקרים של מעצר עד תום ההליכים בעבירות נשק, אף מבלי הצורך להפנות לקבלת תסקיר מעצר של שרות המבחן (בש"פ 4442/22, מחמוד אבו ג'ודה נ' מדינת ישראל, כב' השופטת כנפי-שטייניץ (אף ללא הפנייה לקבלת תסקיר); בש"פ 5407/22, פלוני נ' מדינת ישראל - כב' השופט י. כשר (אף ללא הפנייה לתסקיר); בש"פ 1925/22, מדינת ישראל נ' פלוני - כב' השופט י. עמית; בש"פ 7776/21, חמזה אלכטנאני נ' מדינת ישראל - כב' השופט י. עמית; בש"פ 8026/19, מדינת ישראל נ' רמדאן זיידאת - כב' השופט ג. קרא;

בש"פ 6890/21, מדינת ישראל נ' כארם שריף - כב' השופט ג. קרא; בש"פ 4930/22, פירס חשים ומחמד עבדין נ' מדינת ישראל - כב' השופט ד. ברק-ארז; בש"פ 6556/21, מדינת ישראל נ' אברהים שיח-יוסף - כב' השופט ע. פוגלמן (אף ללא הפנייה לקבלת תסקיר); בש"פ 79/22, מוחמד סולימאן נ' מדינת ישראל - כב' השופט נ. סולברג; בש"פ 7023/20, מוחמד עלאווי נ' מדינת ישראל - כב' השופט י. ארון; בש"פ 4370/20, תאמר חמדון נ' מדינת ישראל - כב' השופט ע. ברון; בש"פ 5245/20, חסאן שאני נ' מדינת ישראל - כב' השופט ד. מינץ; בש"פ 6085/22, אברהים אזברגה נ' מדינת ישראל - כב' השופט א. שטיין; מ"ת 57684-05-22, בית המשפט המחוזי באר-שבע - אף ללא הפנייה לתסקיר; מ"ת 1463-10-22, בית המשפט המחוזי באר-שבע - אף ללא הפנייה לתסקיר; עמ"ת 5672-09-22, בית המשפט המחוזי באר-שבע - אף ללא הפנייה לתסקיר.

6. גם בענינים של קטינים (ראה בש"פ 1925/22 - ענינו קטין, לצד תסקיר חיובי וחרף זאת, בית המשפט העליון הורה על מעצרו עד תום ההליכים, תוך ציון: "המחוקק הנחה את בית המשפט כי הכלל הוא אם יורים - לא משתחררים. זה הכלל.")

7. מעט ההחלטות שניתנו לאחרונה החורגות במעט מהגישה העיקרית בבית המשפט העליון, אינן משקפות שינוי בהלכה, אלא עמדה של מיעוט השופטים ודומני, שנכון יהיה בעניין זה, ללכת בעקבות הרוב.

8. יחד עם זאת, לצד כלל זה, ניצבת גם חובתו של בית המשפט להתבונן בכל מקרה לגופו, ולבחון, האם בנסיבות העניין ניתן להשיג את תכלית המעצר בדרך הפוגעת בחירות הנאשם במידה פחותה והדבר נכון גם ביחס לעבירות נשק. אולם, דרכם של הרוב בבית המשפט מחייבת בכל זאת נסיבות חריגות עד מאוד בעבירות נשק ואין כאלה במקרה זה.

9. ער אנוכי להיות המשיבים צעירים נעדרי עבר פלילי. אולם, אין בנתון זה כשלעצמו כדי לגבש נסיבות חריגות או יוצאות דופן, המצדיקות במקרה דנן, סטייה מנקודת המוצא כפי שהתווה בית המשפט העליון בעבירות נשק, שכן השילוב בין רמת המסוכנות האינהרנטית הנלמדת מנסיבות המקרה והמעידות על נגישות המשיבים לנשק לבין מאפייני אישיותם ודפוסיהם כפי שעמד על כך שירות המבחן בתסקיריו, לצד התנהלותם של המשיבים בחקירה, אינן מגלות הצדקה להמשך בחינת שחרורם של המשיבים לחלופת מעצר באמצעות תסקירים משלימים, שכן הבעייתיות איננה בטיב הערבים, אלא במעשה המיוחס למשיבים, וכן מאפייני אישיותם של המשיבים, כפי שעמד על כך שירות המבחן. עוד בהקשר זה, הכלל שהותווה בפסיקה, כי בהעדר טעמים מיוחדים וכבדי משקל, אין מקום לסטות מהמלצה שלילית של שרות המבחן. טעמים כאלה לא הובאו בענינים של המשיבים.

10. למותר לציין, כי המשטרה הציבה מלחמה בנשק כיעד. עוד בהקשר זה, הוצגו נתונים סטטיסטיים של המחוז הדרומי (בהליך מ"ת אחר 55069-02-20) שמלמדות על עליה מדאיג בשימוש באמל"ח.

11. אמנם הבדיקה השיפוטית היא כמובן אינדיבידואלית, אולם נתוני המשטרה העדכניים מצביעים על עלייה ניכרת

בשימוש באמצעי לחימה במחוז הדרומי בשנים האחרונות, ומלמדים על עוצמת המסוכנות הטמונה בעצם ההחזקה (ראה בעניין זה בש"פ 5954/10).

12. לא אוכל לסיים מבלי לציין כי הנשק מגלם סיכון פוטנציאלי שישמשו בו. מידת הסיכון למימוש הפוטנציאל ניתנת להערכה, בין השאר, גם לפי התפוצה של המקרים בהם נעשה שימוש בפועל בכלי נשק בלתי חוקיים בסביבתו של מחזיק הנשק.

13. ריבוי המקרים של שימוש בפועל בנשק **לאחרונה**, במיוחד **במחוז הדרום ובמגזר הערבי**, מגביר את הערכת הסיכון הנובע מכל נשק ונשק. זאת גם בטרם התממש הפוטנציאל, טרם נעשה שימוש באותו נשק עצמו. עוד בהקשר זה, יודגש שהנטל להפריך את חזקת המסוכנות הסטטוטורית הרובצת לפתחו של מחזיק נשק (כדי לשכנע בהיתכנות חלופת מעצר) גובר בתקופות בהן נעשה שימוש רב בנשק, **כמו המציאות דהיום**. כאמור, התנהלות המשיבים בחקירתם מהווה אינדיקציה הפוכה.

14. הגוף העברייני המחזיק בנשק, בדרך כלל, יהיה ארגון פשיעה, כנופיה או משפחה ולא אדם בודד. גוף זה, בדרך כלל, ידאג לכך שהנשק ייחזק בפועל על ידי מי שאין לו עבר פלילי כדי להקטין את הסיכון למעצר אם הנשק ייתפס. משכך, המעצר בגין החזקת נשק שלא כדין נדרש כדי לגדוע את היד של הגוף המסוכן כולו - אף אם היד, כשלעצמה, אינה נראית כל כך מסוכנת, רק המעצר יכול לוודא שהיד לא תתחבר חזרה לגוף העברייני, זאת בדומה לקטיעת שרשרת הפצת הסם בתחום הסמים, כפי שעמד על כך בית המשפט העליון בפסיקתו.

15. הערה אחרונה בטרם סיום, ובענווה, מוצא מותב זה, אשר דן במשך שנים כמותב קבוע בהליכי מעצר עד תום ההליכים במחוז הדרום, מרבית כתבי האישום ובקשות המעצר שמובאים בפניו בתחום הנשק עניינם נאשמים צעירים נורמטיביים, נעדרי עבר פלילי. יכול והדבר מקורו בסכסוכי משפחות, בהתארגנות עבריינית רחבה, בפיתוי הכספי והקלות הבלתי נסבלת בהשגת כלי נשק בלתי חוקיים. במקביל, מאמצי אכיפה מרובים מושקעים בגילוי כלי נשק לא חוקיים, בתפיסתם, במניעת השימוש בהם ובסיכול עבירות חמורות, וכן בפענוח העבירות ובהבאת הנאשמים לדין. המעצר נדרש במלחמה זו, לא לשם הרתעה, אלא לשם מניעה בפועל של העבירות על ידי העצורים עצמם, שלימדו על עצמם שהם נכונים לרתום את עצמם למלחמה נגד החברה הנורמטיבית.

16. מן המקובץ לעיל, ובהעדר נסיבות חריגות ויוצאות דופן או "טעמים מיוחדים שיירשמו", כנדרש על פי סעיף 22ב(1) לחוק המעצרים, הנני מורה על מעצרו של המשיבים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

עותק ההחלטה יישלח לשרות המבחן ולב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י' חשוון תשפ"ד, 25 אוקטובר 2023, בהעדר הצדדים.

